

Nationell klinisk slutexamination för sjuksköterskeexamen, 180 hp

Instruktioner till skriftlig tentamen

ANSLUTNA LÄROSÄTEN OBLIGATORISK VERKSAMHET

ANSLUTNA LÄROSÄTEN FÖRSÖKSVERKSAMHET

Instruktion till skriftligt prov

Skriftligt prov består av två delar, delprov I och delprov II. Båda delproven tillsammans omfattar två patientfall Dieter Dorn och Dagny Danielsson. I patientfallen tillförs information successivt. Varje nytt ark inleds med en ingresstext som repeterar information och ger svarsalternativ till föregående arks frågor. Miniräknare är tillåten.

Delprov I. Maxpoäng: 50 poäng
 Godkänt delprov I: 33 poäng
 Delprov II. Läkemedelsberäkningar markeras med *
 Godkänt delprov II: Godkända läkemedelsberäkningar

Patientfall 1 Dieter Dorn, innehåller 14 frågor och Patientfall 2 Dagny Danielsson, innehåller 15 frågor

Möjliga poäng i patientfall 1 är 25 poäng
 (Delprov I) samt godkänd
 läkemedelsberäkning (Delprov II)

Fråga 1 = 1 poäng
 Fråga 2 = 3 poäng
 Fråga 3 = 1 poäng
 Fråga 4 = 2 poäng
 Fråga 5 = 1 poäng
 Fråga 6 = 3 poäng
 Fråga 7 = 1 poäng
 Fråga 8 = 1 poäng
 *Fråga 9 = Läkemedelsberäkning G/U
 Fråga 10 = 1 poäng
 Fråga 11 = 3 poäng
 Fråga 12 = 3 poäng
 Fråga 13 = 2 poäng
 Fråga 14 = 3 poäng

Möjliga poäng i patientfall 2 är 25 poäng
 (Delprov I) samt godkänd
 läkemedelsberäkning (Delprov II)

Fråga 1 = 3 poäng
 Fråga 2 = 1 poäng
 Fråga 3 = 3 poäng
 Fråga 4 = 3 poäng
 *Fråga 5 = Läkemedelsberäkning G/U
 Fråga 6 = 2 poäng
 Fråga 7 = 2 poäng
 Fråga 8 = 1 poäng
 Fråga 9 = 1 poäng
 Fråga 10 = 1 poäng
 Fråga 11 = 2 poäng
 Fråga 12 = 1 poäng
 Fråga 13 = 2 poäng
 Fråga 14 = 2 poäng
 Fråga 15 = 1 poäng

Frågorna är konstruerade så att du måste begränsa dina svar. Du måste därför på angivet skrivutrymme ange dina svar. Om handstilen är svåräst/oläslig kan bedömning av svaret påverkas. Om du garderar dig genom att räkna upp fler svarsalternativ än vad som efterfrågas, rättas endast de först angivna svarsalternativen. Vid läkemedelsberäkning gäller matematiska grundregler, dvs. avrundning sker bara en gång och alltid sist.

Provet ska ligga till vänster så långt upp mot bordshörnet som möjligt, *upp och ned*, och du börjar med det översta arket och vänder ett i taget. Besvarat ark läggs *upp och ned* i den färgade plastmappen till höger på bordet. Ta därefter nästa ark och vänd det rätt. Det är inte tillåtet att gå fram och tillbaka i tentamen. Det får bara finnas ett rättvänt vitt ark framme. Lagt ark ligger. Om du behöver kladdpapper finns det färgat papper att tillgå.

Kom ihåg att skriva ditt kodnummer på varje ark. Om du felaktigt eller av misstag får upp arken i fel ordning skall du omgående kontakta tentamensvakt. Risk finns annars för att ditt prov kan underkännas eller att misstanke om fusk uppstår.

Således får endast det färgade instruktionsbladet, färgat kladdpapper och ett vitt rättvänt ark finnas framme samtidigt under examinationen.

När du är färdig med tentamen, lägg den färgade plastmappen i det kodmärkta kuvertet och lämna till tentamensvakten. **Lycka till!**

C

C

C

C

KOD _____

Delprov I	Poäng:	G/U:
Delprov II-läkemedelsberäkning		G/U:

Dieter Dorn

Totalt 14 frågor, maximalt 25 poäng inkl. läkemedelsberäkning (fråga 9)

I situationen befinner du dig som sjuksköterska på olika instanser i vårdkedjan och det är av stor vikt att du har ett holistiskt tänkande.

Dieter Dorn, 88 år, bor ensam i en lägenhet sedan hans fru dog för några år sedan. Dieter kom till Sverige på 1950-talet för att arbeta och gifte sig sedan med en svensk kvinna. De fick tre söner varav en bor in närheten av Dieter. Hemtjänsten besöker honom morgon och kväll för stöd med av- och påklädning samt matdistribution en gång om dagen. Hemtjänsten hjälper honom också med administrering av läkemedel ur dospåse.

DU ÄR SJUKSKÖTERSKA I HEMSJUKVÅRDEN

Sommaren närmar sig och flera vikarierande undersköterskor behöver få delegering för att administrera läkemedel till Dieter. Du har möte med hemtjänstgruppen för att undervisa om läkemedelshantering.

1. Besvara nedanstående frågor (0,5p/fråga) (1p)

<i>Vilken kompetens krävs för att få delegera? (0,5p)</i>	
<i>Vilken kompetens måste undersköterskan ha som får delegeringen? (0,5p)</i>	

Dieter har också trygghetslarm. En dag larmar han och undersköterskan som kommer ringer dig och berättar att Dieter har symtom som tyder på att han har drabbats av stroke eller TIA. När du och studenten Moa kommer hem till Dieter ser du att han har facialis pares och svårt att resa sig på g a hemipares i arm och ben. Dieter har också ont i huvudet, känner sig yr och är illamående.

2. Ange 6 karaktäristiska symtom/tecken som Dieter kan uppvisa förutom ovanstående, som stärker misstanken om att han drabbats av TIA eller stroke. (0,5p/symtom) (3p)

1	
2	
3	
4	
5	
6	

C

C

C

C

KOD _____

Dieter Dorn, 88 år, bor ensam i en lägenhet sedan hans fru dog för några år sedan. Hemtjänsten besöker honom morgon och kväll för stöd med av- och påklädning samt administrering av läkemedel ur dospåse. Han har också trygghetslarm samt matdistribution en gång om dagen. Sommaren närmar sig och flera vikarierande undersköterskor behöver få delegering för att administrera läkemedel till Dieter. Du har möte med hemtjänstgruppen för att undervisa om läkemedelshantering. För att få delegera en medicinsk uppgift så behövs reell och formell kompetens. Undersköterskan som får delegeringen ska ha reell kompetens. Dieter har larmat undersköterskan som ringer dig. När du och studenten Moa kommer hem till Dieter ser du att han har facialispares och svårt att resa sig på g a hemipares i arm och ben. Andra karaktäristiska symtom som Dieter kan uppvisa är nystagmus, neglekt, dysartri, afasi, dysfagi och sänkt vakenhetsgrad.

DU ÄR SJUKSKÖTERSKA I HEMSJUKVÅRDEN

Dieter har symtom som tyder på att han drabbats av stroke eller TIA och du tillkallar därför ambulans som transporterar honom till sjukhuset. Du och sjuksköterskestudenten Moa går tillbaka till sjuksköterskeexpeditionen och sätter er ner för att reflektera över besöket, hans symtom och Dieters fortsatta vård.

3. Beskriv vad begreppen TIA och stroke innebär (0,5p/beskrivning) (1p)

<i>TIA</i>	
<i>Stroke</i>	

4. Hur visar sig följande symtom som Dieter kan uppvisa? (0,5p/ord) (2p)

<i>Afasi</i>	
<i>Dysartri</i>	
<i>Dysfagi</i>	
<i>Neglekt</i>	

C

C

C

C

KOD

Dieter har tydliga symtom som tyder på att han drabbats av stroke eller TIA så du tillkallar ambulans som transporterar honom till sjukhuset. Du och sjuksköterskestudenten Moa går tillbaka till sjuksköterskeexpeditionen och sätter er ner för att reflektera över besöket hos Dieter, hans symtom och den fortsatta vården. Transitorisk ischemisk attack, TIA, innebär att patienten får tillfällig syrebrist i hjärnan som ger övergående neurologiska symtom. Stroke är ett samlingsnamn för hjärninfarkt och blödning i hjärnan. Afasi innebär att patienten har oförmåga att finna rätt ord eller oförmåga att förstå ord. Dysartri innebär att artikulationen är nedsatt p g a nedsatt motorisk funktion i talorganen. Dysfagi innebär sväljningssvårigheter och vid neglekt har patienten oförmåga att uppfatta intryck från den ena kroppshalvan.

DU ÄR SJUKSKÖTERSKA PÅ AKUTMOTTAGNINGEN

Ambulanspersonalen har under transporten gjort undersökningar och har varit i kontakt med läkare som beslutat om att Dieter inte ska genomgå trombolysbehandling. Han körs därför till akutmottagningen där du tar emot honom. Du börjar med att sätta på ett ID-band och därefter kontrollerar du puls och blodtryck. Efter kontrollerna transporteras Dieter till röntgenavdelningen för röntgenundersökning.

5. Besvara nedanstående frågor (0,5p/fråga) (1p)

<i>Vilket kriterie måste vara uppfyllt för att du ska kunna sätta på ett ID-band på Dieters arm?</i>	
<i>Vad görs om inte ovanstående kriterie kan uppfyllas?</i>	

6. Besvara nedanstående frågor (3p)

<i>Ange 2 observationer som du gör <u>av pulsen</u> vid pulskontrollen förutom att kontrollera frekvensen. (1p)</i>	1	
	2	
<i>Ange 2 artärer, förutom arteria radialis, där du kan palpera Dieters puls. (ange svar på latin) (1p)</i>	1	
	2	
<i>Under hur lång tid ska pulsen räknas? (0,5p)</i>		
<i>Vid blodtrycksmätning kan "silent gap" uppstå som kan göra att du får ett felaktigt värde. Vad är "silent gap"? (0,5p)</i>		

7. Ange 1 bilddiagnostisk undersökning av hjärnan som kan vara aktuell i akutfasen. Motivera varför undersökningen görs. (0,5p/undersökning, 0,5p/motiv) (1p)

<i>Bilddiagnostisk undersökning (0,5p)</i>	<i>Motiv till undersökningen (0,5p)</i>

C

C

C

C

KOD _____

Dieter, 88 år, har symtom som tyder på att han drabbats av stroke eller TIA och du tillkallar därför ambulans. Eftersom Dieter inte ska genomgå trombolysbehandling så transporteras han till akutmottagningen där du tar emot honom. Du börjar med att sätta på ett ID-band efter att du fastställt hans identitet genom att titta på hans legitimation. Om du inte hade kunnat fastställa hans identitet så hade du gett honom ett reservnummer tills hans identitet hade kunnat styrkas. När du kontrollerar Dieters puls så observerar du, förutom frekvens, även rytm och fyllnad. Hans puls kan du palpera, förutom via arteria radialis, t ex via arteria brachialis eller arteria femoralis. Pulsen räknar du under 1 minut och vid blodtrycksmätningen så är du noggrann så att du inte får ett felaktigt värde p g a silent gap, vilket innebär en tyst period mellan systole och diastole. Magnetrontgen och datortomografi är bilddiagnostiska undersökningar som görs av hjärnan för att utesluta eller påvisa en blödning.

DU ÄR SJUKSKÖTERSKA PÅ AKUTMOTTAGNINGEN

Förutom kontroller av vitala parametrar samt röntgen tas även EKG eftersom misstanke finns om förmaksflimmer.

8. Besvara nedanstående frågor (0,5p/fråga) (1p)

Vad registreras när du mäter ett EKG?	
Näm 1 EKG-förändring som är karaktäristisk för förmaksflimmer <u>förutom snabb rytm</u> .	

Efter kontroller transporteras Dieter till strokeenheten för fortsatt vård och behandling.

DU ÄR SJUKSKÖTERSKA PÅ STROKEENHETEN

Utredningen visar att Dieter har förmaksflimmer vilket är den troliga orsaken till att han drabbats av stroke. Läkaren ordinerar 0,3 mg inj. Digoxin[®] i v. För att skona hans kärl späder du injektionsvätska Digoxin[®] till totalt 5 ml med NaCl 9mg/ml.

Digoxin[®]

Injektionsvätska, lösning 0,25mg/ml
Aktiv substans digoxin

***9. Besvara nedanstående frågor. (rätt svar = godkänt)**

Hur många ml Digoxin [®] 0,25 mg/ml drar du upp så att Dieter får ordinerad dos? Ange svar i ml med 1 decimal.	Svar:
Efter att du dragit upp ordinerad dos späder du Digoxin [®] med NaCl 9 mg/ml. Hur många ml NaCl 9 mg/ml drar du upp för att totalt få 5 ml i sprutan? Ange svar i ml med 1 decimal.	Svar:
Vilken styrka får den spädda lösningen? Ange svar i mg/ml med 2 decimaler.	Svar:

C

C

C

C

KOD _____

Dieter, 88 år, har drabbats av stroke och förutom kontroller av vitala parametrar tas EKG som registrerar hjärtats aktivitet, eftersom misstanke finns om förmaksflimmer. En EKG-förändring som är karakteristisk vid förmaksflimmer är oregelbunden rytm. Utredningen visar att Dieter har ett förmaksflimmer som är den troliga orsaken till att han drabbats av stroke. Efter kontroller transporteras Dieter till strokeenheten för fortsatt vård och behandling. Du administrerar ordinerade läkemedel.

DU ÄR SJUKSKÖTERSKA PÅ STROKEENHETEN

Dieter ordinerar även Waran[®]. Eftersom att Waran[®] har smalt terapeutiskt intervall så kontrolleras koncentrationen i blodet regelbundet

10. Besvara nedanstående frågor (0,5p/fråga) (1p)

<i>Vilket blodprov tas för att kontrollera Waranets antikoagulantiska effekt?</i>	
<i>Vad innebär smalt terapeutiskt intervall/fönster?</i>	

Inför provtagningen vidtar du hygieniska åtgärder för att förebygga risk för smittspridning. Du tvättar händerna då de är synligt smutsiga, desinfekterar händerna både före och efter provtagningen samt använder handskar då det är risk för stänk. Handskarna ska bytas mellan olika arbetsmoment. Du tar på dig ett skyddsförkläde och desinfekterar arbetsytan.

11. Ange 6 åtgärder, som du som sjukvårdspersonal ska vidta för att minska risken att själv sprida smitta, förutom ovanstående angivna åtgärder. (0,5 p/åtgärd) (3p)

1	
2	
3	
4	
5	
6	

C

C

C

C

KOD _____

Dieter ordineras Waran®. Du tar protrombinkomplex för att kontrollera läkemedlets antikoagulantiska effekt eftersom Waran® har smalt terapeutiskt intervall vilket innebär att intervallet mellan effektiv och skadlig dos är litet. Inför provtagningen vidtar du hygieniska åtgärder för att förebygga risk för smittspridning. Du tvättar händerna då de är synligt smutsiga, desinfekterar händerna både före och efter provtagningen samt använder handskar då det är risk för stänk. Handskarna ska bytas mellan olika arbetsmoment. Du tar på dig ett skyddsförkläde och desinfekterar arbetsytan. Du ser också till att du har kortärmad arbetsdräkt som du byter dagligen, uppsatt hår, korta naglar utan nagellack och inga smycken.

DU ÄR SJUKSKÖTERSKA PÅ STROKEENHETEN

Du tar blodproverna och när du tar hand om utensilierna efteråt sticker du dig i pekfingeret på kanylen. Du ser att det kommer blod i handsken.

12. Besvara nedanstående frågor (3p)

<i>Vad gör du omedelbart för att minska risken för att du ska drabbas av smitta? (0,5p)</i>		
<i>Ange 3 åtgärder som ska göras efter den omedelbara åtgärden. (0,5p/åtgärd) (1,5 p)</i>	1	
	2	
	3	
<i>Ge 2 exempel på de vanligaste blodöverförda smittor som framför allt skulle kunna drabba dig. (0,5p/smitta) (1p)</i>	1	
	2	

Efter du vidtagit åtgärder fortsätter du med att göra riskbedömningar med hjälp av Senior Alert® för att förebygga att Dieter ska drabbas av komplikationer. Bedömning med Senior Alert® ska genomföras vid alla vårdtillfällen av äldre patienter. Du bedömer Dieters munhälsa med hjälp ROAG och samtalar också med honom om hans blåsfunktion.

13. Förutom ovanstående ange 2 riskbedömningsinstrument som ingår i Senior Alert® och beskriv vad de bedömer risk för. (1p/instrument + risk) (2p) (Både instrument och risk måste vara korrekt för poäng)

<i>Riskbedömningsinstrument och vad riskbedömningsinstrumentet bedömer risk för:</i>	
1	
2	

C

C

C

C

KOD

Du tar blodproverna och när du tar hand om utensilierna efteråt sticker du dig i pekfingret på kanylen. Du ser att det kommer blod i handsken. Du desinfekterar rikligt med handdesinfektion och därefter genomförs provtagning på patienten och provtagning på dig, ett så kallat nollprov. Sedan skriver du en avvikelserapport. De blodöverförda smittor som är vanligast är Hepatit B och C samt HIV. Efter du vidtagit åtgärder fortsätter du med att göra riskbedömningar med hjälp av Senior Alert[®] för att förebygga att Dieter ska drabbas av komplikationer. Bedömning med Senior Alert[®] ska genomföras vid alla vårdtillfällen av äldre patienter. Du bedömer Dieters munhälsa med hjälp ROAG och samtalar också med honom om hans blåsfunktion. Du bedömer risken för fall med hjälp av Downton Fall Risk index samt risken för trycksår med hjälp Modifierad Nortonskala. Du gör nutritionsbedömning med hjälp av Mini Nutritional Assessment, MNA.

DU ÄR SJUKSKÖTERSKA PÅ STROKEENHETEN

Under samtalet framkommer att Dieter har bekymmer med att kissa. Du kontrollerar om Dieter har urin i blåsan med hjälp av ultraljud. Han har residualurin och därför ordinerar läkaren KAD.

14. Besvara nedanstående frågor genom att sätta kryss för rätt svar i tabellen. (0,5p/svar) (3p)

<i>Vad är en normal tömningsfrekvens av urinblåsan?</i>	4-8 tömningar/dygn	1-3 tömningar/dygn	1-7 tömningar/dygn
<i>Vilken mängd residualurin bör ej överstigas för att inte komplikationer p g a uttänjd blåsa ska uppstå?</i>	250 ml	500 ml	750 ml
<i>Vad innebär aseptik vid kateterisering?</i>	Att katetern som förvaras i steril förpackning ska hållas steril vid införandet	Att patienten tvättas med antiseptisk lösning	Att duka upp sterilt
<i>Längden på katetern anpassas till patientens kön och konstitution, hur långt ungefär är mannens urinrör?</i>	5 cm	15 cm	25 cm
<i>Hur stor mängd bedövningsgel behöver minst användas vid kateterisering av män?</i>	10 gram	20 gram	40 gram
<i>Varför sprutas bedövningsgelen in i två steg vid kateterisering av män?</i>	För att det ska göra mindre ont	För att gelen ska verka längre	För att urinrörets slutningsmuskel ska slappna av

C

C

C

C

KOD _____

Dagny Danielsson

Totalt 15 frågor, maximalt 25 poäng inkl. läkemedelsberäkning (fråga 5)

I situationen befinner du dig som sjuksköterska på olika instanser i vårdkedjan och det är av stor vikt att du har ett holistiskt tänkande.

Dagny Danielsson, 78 år, bor tillsammans med sin man Rolf i en villa. Efter pensionen har Dagny och hennes man varit aktiva, de spelar golf och har rest mycket. Sista året har Dagny känt sig omotiverad till aktiviteter som Rolf föreslår. Hon har känt en tilltagande nedstämdhet och trötthet. Rolf är orolig och till slut tar Dagny tag i situationen och ringer hälsocentralen för att få en tid för undersökning.

DU ÄR SJUKSKÖTERSKA PÅ HÄLSOCENTRALEN

Vid besöket träffar Dagny läkaren som utifrån samtal och undersökning misstänker att orsaken till hennes symtom kan vara hypotyreos. Läkaren ordinerar därför venprover. Innan du tar venproverna försäkrar du dig om att det är ett lämpligt ställe att punktera.

1. Svara på frågorna nedan (0,5p/svar) (3p)

Om du tar venprovet i armveckets <u>mediala sida</u> , vilken risk bör du då vara medveten om? (0,5p)	
Ange 2 orsaker till att venprover inte ska tas i en arm, förutom att patienten är svårstucken. (1p)	1
	2
Vad ska du <u>undvika</u> att göra vid venprovtagning för att minska risken att provresultatet påverkas <u>förutom</u> att låta stasen sitta åtdragen för länge, att inte låta Dagny vila eller att du tar rören i fel ordning? (Ange 1 svar) (0,5p)	
Hur länge får stasen max sitta åtdragen? (0,5p)	
Vilken typ av sprit desinfekterar du <u>vanligtvis</u> punktionsstället med före provtagningen? (0,5p)	

2. Svara på frågorna nedan (0,5p/svar) (1p)

Hur länge bör Dagny minst vila före provtagningen?	
Varför kan det bli felaktigt analys svar på koagulationsprovet om serumröret tas före koagulationsröret?	

C

C

C

C

KOD _____

Dagny Danielsson, 78 år, bor tillsammans med sin man Rolf i en villa. Sista året har Dagny känt sig omotiverad till aktiviteter som Rolf föreslår. Hon har känt en tilltagande nedstämdhet och trötthet. Rolf är orolig och till slut tar Dagny tag i situationen och ringer hälsocentralen för att få en tid för undersökning. Vid besöket träffar Dagny läkaren som utifrån samtal och undersökning misstänker att orsaken till hennes symtom kan vara hypotyreos. Läkaren ordinerar därför venprover som du ska ta. Innan du ska ta venproverna försäkras du dig om att det är ett lämpligt ställe att punktera. Du tar inte venprovet i armveckets mediala sida eftersom det finns risk för att punktera underliggande artär. Du försäkras dig om att hon inte har lymfostas p g a mastektomi eller har någon ärrvävnad i armen där du tar provet. Dagny får inte göra handknytningar och stasen får max sitta åtdragen 1 minut eftersom provresultatet kan påverkas. Innan du punkterar kärlet desinfekterar du med klorhexidinsprit. Innan provtagningen ska Dagny vila minst 15 min. Du börjar med koagulationsröret eftersom tillsatsen i serumröret kan aktivera koagulationen i koagulationsröret.

DU ÄR SJUKSKÖTERSKA PÅ HÄLSOCENTRALEN

Du handleder sjuksköterskestudenten Per och ni diskuterar de ordinerade proverna, framför allt de som tas för att utreda om Dagny har hypotyreos.

3. Svara på frågorna nedan. Markera med ett X för rätt alternativ (0,5p/svar) (3p)

<i>I vilken riktning påverkas blodprovet TSH om Dagny har drabbats av hypotyreos?</i>	Förhöjt värde	Lågt värde	Oförändrat värde
<i>I vilken riktning påverkas blodprovet Tyroxin (T4) om Dagny har drabbats av hypotyreos?</i>	Förhöjt värde	Lågt värde	Oförändrat värde
<i>Var bildas hormonet TSH?</i>	I hypofysen	I sköldkörteln	I binjurarna
<i>Var bildas hormonet T4?</i>	I hypofysen	I sköldkörteln	I binjurarna
<i>Vilket av följande läkemedel används för att behandla hypotyreos?</i>	T. Levocar®	T. Simvastin®	T. Levaxin®
<i>Vilket av följande kan vara tecken på för hög dos av läkemedlet som ges för att behandla hypotyreos?</i>	Obstipation, håravfall eller torr hud	Låg puls, yrsel eller frusenhet	Sömlöshet, värmekänsla eller hög puls

C

C

C

C

KOD _____

Dagny Danielsson, 78 år, har undersökts av läkaren. Eftersom misstanke finns om att hon kan ha hypotyreos tar du ordinerade venprover. Dessa prover är TSH, som är förhöjt vid hypotyreos och tyroxin (T4) som är lågt vid hypotyreos. Hormonet TSH bildas i hypofysen och hormonet T4 bildas i sköldkörteln. Det läkemedel som vanligen används för att behandla hypotyreos är T. Levaxin®. Skulle dosen bli för hög kan tecken som sömnlöshet, värmekänsla eller hög puls uppkomma.

DU ÄR SJUKSKÖTERSKA PÅ HÄLSOCENTRALEN

Det har gått en vecka och provsvaren har kommit och som tillsammans med symtomen bekräftar att Dagny har hypotyreos.

4. *Ange 6 specifika symtom som Dagny kan ha som stämmer överens med diagnosen hypotyreos förutom allmänna symtom som trötthet, anemi, initiativlöshet, aptitlöshet, nedstämdhet och depression. (0,5p/symtom) (3p)*

1	
2	
3	
4	
5	
6	

Läkaren ordinerar Levaxin® 50 µg per dygn. Efter en månad tar Dagny nya prover som visar att hon behöver öka dosen till 75 µg per dygn.

Levaxin®

Tablett 50 µg (vit tablett)

Tyreoideahormon

Aktiv substans: Levotyroxin

- *5. *Besvara följande frågor. (rätt svar = godkänt)*

Hur många tabletter ska Dagny ta per dygn med den ökade dosen?

Hur många milligram motsvarar den ökade dosen, dvs 75 µg?

C

C

C

C

KOD _____

Det har gått en vecka och Dagnys provsvar har kommit som tillsammans med symtomen bekräftar att hon har hypotyreo. Symtomen som hon beskriver är bl a att hon gått upp i vikt, är ofta förstoppad, känner sig frusen, huden och håret känns torrt och naglarna är spröda. Dagny ordinerar Levaxin®.

DU ÄR SJUKSKÖTERSKA PÅ HÄLSOCENTRALEN

Då Dagny ofta är förstoppad ger du henne egenvårdsråd för att besvären ska minska.

6. *Ange 4 egenvårdsråd som kan minska risken för förstoppning förutom kost- och vätskeråd (0,5p/råd) (2p)*

1	
2	
3	
4	

Det har gått några månader och Dagny är på väg till hälsocentralen för förnyad uppföljning och provtagning. Det är höst och trottoaren är hal vilket gör att Dagny faller illa. En man kommer förbi som försöker hjälpa Dagny men hon kan inte resa sig upp så han ringer efter ambulans.

DU ÄR SJUKSKÖTERSKA PÅ AKUTMOTTAGNINGEN

Läkaren bedömer att Dagny ska röntgas och skriver därför en röntgenremiss. När röntgen är gjord återkommer Dagny till akutmottagningen. På röntgensvaret står följande: **"Distal tibia fraktur med lateral malleolskada, sinister"**.

7. *Vad betyder nedanstående ord? (0,5p/ord) (2p)*

<i>Distal</i>	
<i>Tibia</i>	
<i>Lateral</i>	
<i>Sinister</i>	

Läkaren har gjort bedömningen att Dagny behöver operera skadan och du gör förberedelser inför operationen. Dagny är fastande inför operationen.

8. *Besvara nedanstående frågor (0,5p/fråga) (1p)*

a) <i>Vad är den huvudsakliga orsaken till att Dagny ska vara fastande inför operationen?</i>	
b) <i>Vilken komplikation kan svaret som ska anges på fråga a) leda till?</i>	

C

C

C

C

KOD _____

Du är sjuksköterska på hälsocentralen och ger Dagny egenvårdsråd för att minska risken för förstoppning. Du uppmuntrar henne till ökad fysisk aktivitet, regelbundna toalettvanor, lugn och ro vid toalettbesök samt ger henne information om receptfri laxantia. Det har gått några månader och Dagny är på väg till hälsocentralen för förnyad uppföljning och provtagning. Det är höst och trottoaren är hal vilket gör att Dagny faller illa. En man ringer efter ambulans som kör till akutmottagningen. Läkaren bedömer att Dagny ska röntgas och skriver därför en röntgenremiss. När röntgen är gjord återkommer Dagny till akutmottagningen. På röntgensvaret står följande: "Distal tibia fraktur med lateral malleolskada sinister", dvs fraktur på vänster skenben, bort från kroppens mittpunkt med fotknölsskada på utsidan. Läkaren har gjort bedömningen att Dagny behöver operera frakturen och du gör förberedelser inför operationen. Dagny är fastande inför operationen då det annars är risk för aspiration av maginnehåll till lungorna med lunginflammation som följd.

DU ÄR SJUKSKÖTERSKA PÅ AKUTMOTTAGNINGEN

Du fortsätter med förberedelser inför operationen, du tar bl a BAS-test.

9. Vilka 2 undersökningar ingår i en BAS-test? (0,5p/undersökning) (1p)

1	
2	

10. Dagny har blodgrupp A Rh-, vilka 2 blodgrupper kan Dagny ta emot blod från? (0,5p/blodgrupp) (1p)

1	
2	

I väntan på operation förflyttas Dagny till ortopedavdelningen.

DU ÄR SJUKSKÖTERSKA PÅ ORTOPEDADELNINGEN

När du samtalar med Dagny informerar du henne om betydelsen av att efter operationen snabbt komma upp ur sängen och komma igång med rörelser så att inte orörlighetskomplikationer uppstår.

11. Ange 4 orörlighetskomplikationer som kan uppstå om inte snabb mobilisering sker förutom psykisk påverkan, aptitlöshet och kontrakturer. (0,5p/orörlighetskomplikation) (2p)

1	
2	
3	
4	

C

C

C

C

KOD _____

Dagny behöver operera frakturen och du gör förberedelser inför operationen. Du tar bl a BAS-test där blodgruppering och antikroppssceening ingår. Då Dagny har blodgrupp A Rh- kan hon ta emot blod från givare med blodgrupp A Rh- och 0 Rh-. I väntan på operation förflyttas Dagny till ortopedavdelningen. Du tar emot Dagny och informerar henne om betydelsen av att efter operationen snabbt komma upp ur sängen och komma igång med rörelser så att inte orörlighetskomplikationer så som trycksår, pneumoni, obstipation eller tromboser uppstår.

DU ÄR SJUKSKÖTERSKA PÅ ORTOPEDAVDELNINGEN

Vid samtalet informerar du Dagny om att du kommer hjälpa henne med så kallad dubbeldusch med klorhexidintvål samt att opererande läkare kommer att markera på hennes hud var det planerade operationssnittet ska göras.

12. Besvara nedanstående frågor (0,5p/fråga) (1p)

<i>Hur genomförs dubbeldusch?</i>	
<i>När är det särskilt viktigt att kontrollera att operationssnittet har markerats?</i>	

Dagny är tillbaka efter operationen som har gått bra. För att minska risken för orörlighetskomplikationer instruerar och hjälper du henne med förebyggande omvårdnadsåtgärder.

13. Ange 2 förebyggande omvårdnadsåtgärder per omvårdnadsdiagnos som bör göras för att minska risken för uppkomst av atelektaser och djup ventrombos, förutom läkemedelsbehandling, tidig mobilisering och vändningar i sängen. (0,5p/åtgärd) (2p)

<i>Omvårdnadsdiagnos</i>	<i>Förebyggande åtgärd (0,5p/åtgärd)</i>	
<i>Risk för atelektaser</i>	1	
	2	
<i>Risk för djup ventrombos</i>	1	
	2	

KOD _____

Vid samtalet informerar du Dagny om att du kommer hjälpa henne med så kallad dubbeldusch med klorhexidintvål som innebär att tvåla in kroppen två gånger vid varje duschtillfälle. Opererande läkare kommer att markera på hennes hud vilket ska göras när pariga organ eller kroppsdelar opereras. Dagny är tillbaka efter operationen som har gått bra. För att minska risken för orörlighetskomplikationer instruerar och hjälper du henne med förebyggande omvårdnadsåtgärder. För att minska risk för atelektaser instruerar du henne att motståndsandas och göra hostövningar. För att minska risken för djup ventrombos instruerar du henne att böja och sträcka på leder och att ha benet i högläge.

DU ÄR SJUKSKÖTERSKA PÅ ORTOPEDADELNINGEN

För att säkerställa att Dagny återhämtar sig och inte drabbas av komplikationer gör du regelbundna kontroller av det gipsade benet.

14. Besvara nedanstående frågor (0,5p/svar) (2p)

<i>Vad kallas den komplikation som tyder på stigande tryck i muskeln och som man bör vara särskilt uppmärksam på vid underbensfraktur hos gipsade patienter? (0,5p)</i>	
<i>Vad kontrollerar du för att upptäcka om ovanstående inträffat? Ange 3 kontroller. (1,5p)</i>	1
	2
	3

Efter några dagar förbereder du för Dagnys utskrivning. Hon kommer att få fortsatt rehabilitering vid ett korttidsboende innan hon kan åka hem. Du sammanställer och skickar över information till sjuksköterskan på korttidsboendet.

15. Svara på frågorna nedan. Markera med ett X för rätt alternativ (0,5p/svar) (1p)

Sekretess är centralt inom hälso- och sjukvård. Vilken lag/lagar styr detta?

- Patientlagen för offentlig vård och Offentlighets- och sekretesslagen för privat vård
- Offentlighets- och sekretesslagen styr detta för all vårdverksamhet
- Offentlighets- och sekretesslagen för offentlig vård och Patientlagen för privat vård
- Patientlagen styr detta för all vårdverksamhet

När kan informationsöverföring av sekretessbelagda patientuppgifter ske mellan vårdgivare?

- Vid sammanhållen journalföring
- För att patient ska erhålla nödvändig vård
- Efter godkännande från verksamhetschefen om syftet är ökad vårdkvalitet
- När patienten gett sitt samtycke

C

C

C

C

KOD _____

Detta är nu provets sista sida.
Resultatet publiceras utifrån kodlista.

Om du av misstag startat med denna sida: kontakta omgående tentamensvakt.
Risk finns annars för att ditt prov kan underkännas eller att misstanke om fusk uppstår.